

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/123/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4322202874
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2023:4322202874.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou U.. P. F., vo veci starostlivosti o P.. T.: X. P., A.. XX.XX.XXXX, W. O. Č.. XX, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, pracovisko Želiezovce, dieťa rodičov: D. M., A.. XX.XX.XXXX, W. O., S..Č.. Ú. A. - I. Y. H. P., A.. XX.XX.XXXX, W. O. Č.. XX, S..Č.. Q. Ú. A., o návrhu navrhovateľov: N. P., A.. XX.XX.XXXX Y. E. P., A.. XX.XX.XXXX, E. W. O. Č.. XX, na zverenie mal. dieťaťa do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, za účasti Okresnej prokuratúry Levice, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje P. X., A.. XX.XX.XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov N. P., A.. XX.XX.XXXX Y. E. P., A.. XX.XX.XXXX, ktorí sú povinní vykonávať osobnú starostlivosť o mal. dieťa v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok majú iba v bežných veciach.

II. Matka je povinná prispievať na výživu P. X. sumou zodpovedajúcou 30 % aktuálneho životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa mesačne vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice.

III. Otec je povinný prispievať na výživu P. X. sumou zodpovedajúcou 30 % aktuálneho životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa mesačne vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice.

IV. Súd návrh matky na zverenie mal. Sofie do výlučnej osobnej starostlivosti z a m i e t a .

V. Súd zrušuje dohľad nariadený nad výchovou mal. dieťaťa rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 10P/282/2017-116 zo dňa 04.09. 2018.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovatelia, starí rodičia mal. dieťaťa, sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 26.07.2022 domáhali zverenia P. X. do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. Zároveň žiadali, aby súd zaviazal oboch rodičov mal. dieťaťa prispievať na výživu maloletej sumou, ktorej výšku ponechali na úvahu súdu. Súčasne s podaným návrhom vo veci samej podali aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadali mal. dieťa dočasne zveriť do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Poukázali na to, že mal. dieťa pochádza z mimomanželského vzťahu ich syna. Rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 10P/282/2017 zo dňa 04.09.2018, právoplatným dňa 10.10.2018 bola schválená rodičovská dohoda a P. X. bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorú si rodičia striedajú v týždňových intervaloch. Súd zároveň nariadil nad výchovou mal. dieťaťa - súdny dohľad. Vzťahy medzi

rodičmi sú narušené, obaja rodičia sú trestne stíhaní, pričom matka je obvinená za predaj, prechovávanie a požívanie psychotropných látok. Je predpoklad, že za svoje konanie bude odsúdená do VTOS. Otec dieťaťa je obvinený za týranie matky, v minulosti dostal podmienku, avšak v čase trvania podmienky ho matka obvinila zo sexuálneho zneužitia, ktoré nebolo preukázané. Otec dňa 25.07.2022 musel nastúpiť do VTOS v Nitre, bol mu vymeraný trest vo výmere 3 rokov. P. X. je citovo veľmi naviazaná na otca. Otec jej venoval všetok voľný čas. Prakticky od malička vyrastá v ich domácnosti, má s nimi vytvorený dobrý vzťah a ich domácnosť považuje za svoj domov. Manžel taktiež súhlasí s tým, aby bola vnučka zverená do ich spoločnej náhradnej starostlivosti. Bývajú s manželom v rodinnom dome, ktorého sú vlastníkami. Ako uviedli, ich zdravotný stav im dovoľuje starať sa o vnučku. X. má vytvorenú samostatnú izbu. Je zdravá, v starostlivosti P. O. v Leviciach. Od septembra 2022 nastupuje do 1. roč. ZŠ v Želiezovciach.

2. Uznesením č.k. 6P/123/2022 zo dňa 25.8.2022 súd neodkladným opatrením dočasne zveril P. X. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľom a vyslovil, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Neodkladné opatrenie bolo uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 8CoP/25/2022-130 zo dňa 3.11.2022 potvrdené.

3. Matka sa podaním doručeným súdu dňa 6.9.2022 domáhala zverenia mal. Sofie so svojej výlučnej starostlivosti.

Vykonaným dokazovaním súd zostil nasledovný skutkový stav:

4. Rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 10P/282/2017-116 zo dňa 04.09.2018, právoplatným dňa 10.10.2018, súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej P. X. zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že matka bude vykonávať osobnú starostlivosť o mal. dieťa od pondelka od 16:00 hod. párneho týždňa do pondelka do 16:00 hod. nepárneho týždňa. Otec bude osobnú starostlivosť vykonávať od pondelka od 16:00 hod. nepárneho týždňa do pondelka do 16:00 hod. párneho týždňa. Obidvaja rodičia sú oprávnení mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Počas striedavej osobnej starostlivosti súd výživné neurčil. Súd zároveň návrh na zverenie P. X. do náhradnej osobnej starostlivosti zamietol a nad výchovou mal. dieťaťa nariadil dohľad.

5. Z vykonanej lustrácie v ZVJS vyplýva, že otec je od 25.07.2022 vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Nitre, nakoľko mu bol rozsudkom Okresného súdu Levice sp.zn. 2T/86/2018 uložený trest odňatia slobody. Výkon trestu odňatia slobody by mal trvať do 25.07.2025. Matka sa od 20.11.2022 nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v A. - I., nakoľko jej bol rozsudkom Okresného súdu Levice sp.zn. 4T/12/2021 uložený trest odňatia slobody. Výkon jej trestu odňatia slobody by mal trvať do 20.5.2028.

6. Rodičia o eskortu na pojednávanie nežiadali, súhlasili s pojednávaním v neprítomnosti. Matka však v podaní zo dňa 9.2.2023 žiadala súd o rozhodnutie umožniť jej pravidelné návštevy s dcérou formou osobného, telefonického aj Skype kontaktu a zároveň žiadala o možnosť návštev s dcérou počas celej doby výkonu jej trestu.

7. Navrhovatelia na pojednávaní zotrvali na podanom návrhu. Vypovedali, že X. majú v starostlivosti už na základe neodkladného opatrenia. Riadne sa o ňu starajú, navštevuje 1. ročník ZŠ v Želiezovciach. Stravuje sa v školskej jedálni a poobede navštevuje družinu. Všetky výdavky spojené so školou platia navrhovatelia. Otec na ňu poslal výživné 40 €, tento mesiac aj minulý. Matka zatiaľ neposlala nič. Obaja sú starobní dôchodcovia, navrhovateľka poberá dôchodok vo výške XXX € a manžel vo výške XXX €. Žijú s mal. v rodinnom dome, ktorý je v ich osobnom vlastníctve. S vnučkou nemajú zatiaľ žiadne problémy, pravidelne je v kontakte aj so svojimi rodičmi. Za synom s ňou chodia každé tri mesiace a matku navštevuje raz mesačne so svojou druhou starou mamou p. O.. Rodičia X. aj telefonujú dva, trikrát týždenne, podľa toho ako môžu. Vnučka ešte vlastný telefón nemá. Zdravotný stav majú dobrý, starostlivosť o X. zabezpečiť vedia. S manželom vnučku každé ráno vozia autom do školy a poobede chodia pre ňu. Majú zavedený internet, počítač však nevlastnia. Aj s učiteľkou v škole komunikujeme cez edupage alebo facebook alebo telefonicky. Čiže aj na internet sa vedia pripojiť len cez mobilné telefóny. Cez skype navrhovatelia nikdy nekomunikovali, ani to nepoznajú. Navrhovatelia sú bezúhonní.

8. Zo správy Obce Kukučínov o povesti navrhovateľov zo dňa 20.12.2022 je zrejmé, že obaja sa v mieste bydliska správajú bezproblémovo, o maloletú vnučku sa v rámci svojich možností a zdravotného stavu starajú veľmi dobre.

9. Z pedagogickej diagnostiky P. X. zo ZŠ Želiezovce vyplýva, že žiačka je v snaživá, aj v domácej príprave, ak chýba, úlohy má doplnené. Vyniká v telesnej a výtvarnej výchove, snaží sa na hodinách matematiky a dobré výsledky dosahuje aj v slovenskom jazyku. Na hodinách je komunikatívna, ochotná pomáhať ostatným spolužiakom. Je obľúbená, má mnoho priateľov, voči učiteľom je slušná a zdvorilá. U starých rodičov má vhodné podmienky. Matka sa o správanie a výsledky žiačky nezaujíma. Starí rodičia sú v pravidelnom kontakte s triednou učiteľkou, stará mama sa zúčastňuje rodičovských združení.

10. Kolízna opatrovníčka vypovedala, že nad výchovou P. X. je od r. 2018 nariadený súdny dohľad, keďže rodičia užívali návykové látky. Ešte pred umiestnením otca do výkonu trestu bola maloletá zverená do striedavej osobnej starostlivosti. Otec v tom čase býval u navrhovateľov, čiže P. X. považuje ich domov za svoj vlastný a má k nim vybudovaný veľmi dobrý vzťah. P. X. je u navrhovateľov spokojná, vyjadrovala sa o nich pozitívne pri opakovaných pohovoroch, šetrením pomerov u starých rodičov neboli zistené žiadne nedostatky, boli zistené vhodné podmienky. Navrhovala zveriť P. X. do náhradnej osobnej starostlivosti obom starým rodičom, obaja rodičia sú povinní prispievať na P. X. minimálnym výživným na účet úradu práce. Vzhľadom na tom, že pri náhradnej osobnej starostlivosti bude rodina pravidelne monitorovaná, dohľad nad výchovou rodičov si neplní účel a navrhuje ho zrušiť.

11. Prokurátorka navrhla podanému návrhu vyhovieť, rodičom určiť minimálne výživné a zrušiť dohľad nad výchovou maloletej.

12. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

13. Podľa § 44 ods. 3 písm. a/ Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“).

14. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

15. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

16. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

17. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu

ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

18. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

19. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

20. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

21. Podľa § 45 ods. 9 Zákona o rodine súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

22. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

23. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

24. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

25. Podľa § 75 ods. 1 vety prvej Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

26. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

27. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

28. Podľa § 367 ods. 7 CMP súd zruší neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

29. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že rodičia v súčasnosti nie sú z objektívnych dôvodov schopní riadne zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletú, nakoľko vykonávajú trest odňatia slobody. Z informatívneho pohovoru s P. X. vyplýva, že má vytvorený pozitívny vzťah k navrhovateľom. Navrhovatelia (starí rodičia mal. dieťaťa), ktorí aj aktuálne zabezpečujú osobnú starostlivosť o maloletú, túto vykonávajú riadne, pričom neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti o P. X.. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je súd toho názoru, že je v najlepšom záujme P. X., aby zotrvala v starostlivosti navrhovateľov, na ktorých domácnosť je zvyknutá a má s nimi vytvorený pozitívny vzťah. Tiež je v záujme mal. dieťaťa, aby vyrastalo v prostredí, ktoré je vhodné pre jeho priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin. Vzhľadom na uvedené súd podanému návrhu za súhlasného stanoviska kolíznej opatrovníčky a prokurátorky vyhovel. Rodičom uložil povinnosť prispievať na výživu dcéry v minimálnom zákonom stanovenom rozsahu (aktuálne sumou 32,11 €) vzhľadom na ich súčasné zárobkové pomery. Zároveň súd zamietol návrh matky na zverenie maloletej do výlučnej starostlivosti a zrušil dohľad nariadený nad výchovou maloletej ako neúčelný, pretože rodina bude monitorovaná v rámci výkonu náhradnej osobnej starostlivosti. K žiadosti matky o rozhodnutie súdu o pravidelných návštevách s dcérou a umožnenie komunikácie súd uvádza, že na rozhodnutie v tomto smere nie sú dané žiadne dôvody, pretože návštevy vo výkone trestu sa realizujú raz mesačne, pričom maloletá navštevuje oboch rodičov spolu so starými rodičmi (matku v doprovide starej matky O.) a rovnako je s matkou v telefonickom kontakte, v ktorom jej žiadnym spôsobom nie je bránené. Ak majú starí rodičia prístup na sociálnu sieť facebook a prostredníctvom nej na aplikáciu Messenger, cez ktorú je možné uskutočňovať videohovory, súd im nemôže uložiť, aby používali aplikáciu Skype.

30. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v 5 písomných vyhotoveniach.
Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na začatie exekúcie podľa osobitného predpisu.